

Tổng hợp nghệ thuật, nội dung các tác phẩm Văn 9 Kì I

1. “Phong cách Hồ Chí Minh” - Lê Anh Trà.

Nghệ thuật

- Phương thức biểu đạt thuyết minh kết hợp với miêu tả, biểu cảm, nghị luận
- Sử dụng linh hoạt có hiệu quả các phương pháp thuyết minh: so sánh, liệt kê, phân tích

Nội dung

Vẻ đẹp trong **phong cách Hồ Chí Minh** là sự kết hợp hài hòa giữa truyền thống văn hóa dân tộc và tinh hoa văn hóa nhân loại, giữa thanh cao và giản dị. Phong cách vẻ đẹp của Hồ Chí Minh vừa mang vẻ đẹp về trí tuệ vừa mang vẻ đẹp thanh cao, giản dị

2. “Đấu tranh cho một thế giới hòa bình” - Gác - xi - a Mác - két.

Nghệ thuật

- Bố cục rõ ràng, lập luận chặt chẽ, xác thực, dẫn chứng số liệu chính xác, toàn diện
- Bài viết có sức thuyết phục cao còn bởi sự nhiệt tình của tác giả

Nội dung

- Nguy cơ của cuộc chiến tranh hạt nhân đang đe dọa loài người và sự sống trên trái đất
- Chạy đua vũ trang là vô cùng tốn kém đã cướp đi của thế giới nhiều điều kiện để phát triển, để loại trừ nạn đói, nạn thất học và khắc phục nhiều bệnh tật cho hàng trăm triệu con người
- **Đấu tranh cho hòa bình** ngăn chặn và xóa bỏ nguy cơ chiến tranh hạt nhân là nhiệm vụ thiết thân và cấp bách của toàn thể loài người

3. “Tuyên bố cho thế giới về sự sống còn, Quyền được bảo vệ và phát triển của trẻ em”

Nghệ thuật

- Bố cục rõ ràng, mạch lạc, chặt chẽ

Nội dung

- Bảo vệ quyền lợi chăm lo đến sự phát triển của trẻ em là một trong những vấn đề quan trọng, cấp bách, có ý nghĩa toàn cầu. Bản tuyên bố của hội nghị cấp cao thế giới về trẻ em đã khẳng định điều ấy và cam kết thực hiện những nhiệm vụ có tính toàn diện vì sự sống còn, phát triển của trẻ em, vì tương lai của toàn nhân loại.

4. “Chuyện người con gái Nam Xương” – Nguyễn Dữ

Nghệ thuật

- Có sự đan xen kết hợp các phương thức biểu đạt, các yếu tố hiện thực với kì ảo hoang đường

- Xây dựng các tình tiết hấp dẫn, đầy bi kịch
- Nghệ thuật miêu tả tâm lí nhân vật qua ngôn ngữ, hành động qua lời kể của tác giả

Nội dung

Qua câu chuyện về cuộc đời và cái chết thương tâm của Vũ Nương. **“Chuyện người con gái Nam Xương”** thể hiện niềm thương cảm đối với số phận oan nghiệt, đồng thời ca ngợi vẻ đẹp truyền thống của những người phụ nữ Việt Nam dưới chế độ phong kiến.

5. “Chị em Thúy Kiều” – Nguyễn Du

Nghệ thuật

- Miêu tả chân dung nhân vật bằng bút pháp ước lệ tượng trưng
- Ngôn ngữ cô đúc, lời thơ giàu chất xúc cảm
- Các phép tu từ như nhân hóa, ẩn dụ, so sánh, tương phản được sử dụng một cách tài tình
- Các từ loại như danh từ, động từ, phó từ được sử dụng mang giá trị biểu đạt và biểu cảm cụ thể
- Các điển tích, điển cố được sử dụng thích đáng, hợp lí nên mặc dù sử dụng ngôn ngữ ước lệ, tượng trưng những bức chân dung của hai em Thúy Kiều vẫn hiện lên một cách sinh động, cụ thể, hấp dẫn và lôi cuốn người đọc

Nội dung

Đoạn trích khắc họa thành công hai bức chân dung xinh đẹp, hoàn hảo, không lẫn khó quên của hai **chị em Thúy Kiều**. Miêu tả ngoại hình nhưng Nguyễn Du đã giúp người đọc cảm nhận được vẻ đẹp tâm hồn, tính cách, dự đoán được số phận tương lai của nhân vật. Đồng thời, đoạn trích đã thể hiện cảm hứng nhân đạo của tác giả: yêu mến, ngợi ca vẻ đẹp lí tưởng của người phụ nữ.

6. “Cảnh ngày xuân” - Nguyễn Du

Nghệ thuật

- Miêu tả cảnh thiên nhiên, thành công, xuất sắc bằng ngôn ngữ giàu chất tạo hình, sáng tạo
- Sử dụng nhiều hình ảnh đắt giá, sáng tạo, nhiều từ láy miêu tả cảnh vật và cũng là tâm trạng con người

Nội dung

- Miêu tả bức tranh thiên nhiên, lễ hội mùa xuân tươi đẹp, trong sáng, mới mẻ tinh khôi
- Ca ngợi phong tục truyền thống của người phương Đông, ca ngợi vẻ đẹp tâm hồn của chị em Thúy Kiều. Đó chính là cảm hứng nhân văn của Nguyễn Du

7. “Kiều ở lầu Ngưng Bích” - Nguyễn Du

Nghệ thuật

- Miêu tả nội tâm nhân vật bằng ngôn ngữ độc thoại nội tâm
- Nghệ thuật tả cảnh ngụ tình của Nguyễn Du vô cùng điêu luyện. Mỗi câu thơ, mỗi hình ảnh, ngôn ngữ miêu tả thiên nhiên, miêu tả ngoại cảnh mang ý nghĩa và giá trị

như một ẩn dụ, một tượng trưng về tâm trạng đau khổ và số phận đen tối của một kiếp người trong bể trầm luân

Nội dung

Đoạn trích đã thể hiện sâu sắc, cảm động diễn biến tâm trạng của Thúy Kiều khi ở lầu Ngưng Bích. Qua đó, hoàn thiện thêm vẻ đẹp phẩm hạnh của nàng: Kiều là hiện thân của lòng vị tha, thủy chung, hiếu thảo, giàu đức hi sinh. Đồng thời, **"Kiều ở lầu Ngưng Bích"** thể hiện cảm hứng nhân đạo của Nguyễn Du: tác giả đồng cảm với cảnh ngộ và tâm sự của nàng Kiều

8. “Hoàng lê nhất thống chí” - Ngô Gia Văn Phái

Nghệ thuật

- Kể chuyện xen kể miêu tả một cách sinh động cụ thể, gây được ấn tượng mạnh
- Ngòi bút đậm chút xót thương của tác giả bề tôi trung thành của nhà Lê

Nội dung

Với quan điểm lịch sử đúng đắn và niềm tự hào dân tộc, các tác giả **"Hoàng lê nhất thống chí"** đã tái hiện chân thực hình ảnh người anh hùng dân tộc Nguyễn Huệ qua chiến công thần tốc đại phá quân Thanh, sự thảm bại của quân tướng nhà Thanh và số phận bi đát của vua tôi Lê Chiêu Thống.

9. “Đồng chí” - Chính Hữu

Nghệ thuật

- Ngôn ngữ thơ giản dị trong sáng, cô đọng, hàm súc

- Hình ảnh thơ gợi tả, gợi cảm, giàu ý nghĩa biểu tượng, những chi tiết chân thực mang tính khái quát cao
- Giọng thơ sâu lắng, xúc động như một lời tâm tình, tha thiết

Nội dung

- Bài thơ thể hiện tình **đồng chí, đồng đội** gắn bó keo sơn trong mọi hoàn cảnh của người lính
- Bài thơ mở ra một khuynh hướng sáng tác mới về người lính: khai thác vẻ đẹp của người lính trong cái bình dị, bình thường không nhấn mạnh cái phi thường

10. “Bài thơ về tiểu đội xe không kính” – Phạm Tiến Duật

Nghệ thuật

- Ngôn ngữ bài thơ giản dị, ngôn ngữ chất sống, đời sống chiến trường, vừa làm giàu thêm chất điệu thơ ca vừa thể hiện chân thực hình ảnh người lính lái xe
- Lời thơ gần với lời văn xuôi, lời đối thoại, lời nói thường nhưng vẫn giàu chất thơ
- Hình ảnh thơ cụ thể nhưng giàu sức biểu cảm và có tính khái quát cao

Nội dung

- **“Bài thơ về tiểu đội xe không kính”** của Phạm Tiến Duật đã khắc họa một hình ảnh độc đáo: những chiếc xe không kính. Qua đó, bài thơ phản ánh hiện thực của đời sống chiến tranh gian khổ, ác liệt hiểm nguy

- Đồng thời, tác giả khắc hoạ nổi bật hình ảnh những người lính lái xe ở Trường Sơn trong thời chống Mỹ, với tư thế hiên ngang, tinh thần lạc quan, dũng cảm, bất chấp khó khăn nguy hiểm và ý chí chiến đấu giải phóng miền Nam

11. “Đoàn thuyền đánh cá” - Huy Cận

Nghệ thuật

- Cảm hứng lãng mạn, bay bổng về thiên nhiên, vũ trụ, con người
- Nhiều hình ảnh thơ đẹp, rực rỡ, tráng lệ được sáng tạo bằng trí tưởng tượng phong phú
- Âm hưởng lời thơ khỏe khoắn, hào hùng được xem như khúc tráng ca
- Bố cục chặt chẽ, kết cấu đầu cuối tương ứng, đảm bảo tính thống nhất về hình tượng và cảm xúc của bài thơ

Nội dung

- Bài thơ **“Đoàn thuyền đánh cá”** thể hiện sự hài hòa giữa thiên nhiên và con người lao động trong công cuộc chinh phục biển khơi, góp phần làm giàu cho quê hương, đất nước
- Đồng thời, bài thơ thể hiện niềm vui, niềm tự hào của nhà thơ trước đất nước và cuộc sống

12. “Bếp lửa” - Bằng Việt

Nghệ thuật

- Xây dựng thành công hình tượng bếp lửa, là điểm tựa khơi nguồn cảm xúc nỗi nhớ và suy tư về bà
- Âm hưởng lời thơ tha thiết ngọt ngào, sâu lắng
- Bài thơ có sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa biểu cảm với miêu tả, tự sự và bàn luận, không chỉ giàu cảm xúc mà còn chứa một chuỗi triết lý sống sâu xa

Nội dung

- Bài thơ **"Bếp lửa"** gợi lại những kỉ niệm đầy xúc động về bà và tình bà cháu, đồng thời thể hiện lòng kính yêu, trân trọng của cháu đối với bà, đối với gia đình, quê hương, đất nước

13. "Làng" - Kim Lân

Nghệ thuật

- Xây dựng tình huống truyện bất ngờ, căng thẳng, éo le để thử thách và khẳng định tình yêu làng, yêu nước của ông Hai
- Nghệ thuật miêu tả tâm lí nhân vật thành công xuất sắc: diễn biến tâm lí của nhân vật ông Hai được được miêu tả chi tiết, sinh động
- Ngôn ngữ kể chuyện giản dị, tự nhiên mang đậm tính khẩu ngữ thể hiện được cá tính của từng nhân vật

Nội dung

- Tình yêu làng quê và lòng yêu nước, tinh thần kháng chiến của người nông dân phải dời làng đi tản cư đã được thể hiện chân thực, sâu sắc và cảm động ở nhân vật ông Hai trong truyện **"Làng"**

14. “Lặng lẽ Sa Pa” - Nguyễn Thành Long

Nghệ thuật

- Truyện ngắn giàu chất trữ tình và chất thơ
- Xây dựng tình huống truyện giản dị, tự nhiên hợp lí
- Có sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa tự sự, trữ tình và bình luận

Nội dung

Truyện ngắn **“Lặng lẽ Sa Pa”** khắc họa thành công hình ảnh những người lao động bình thường, mà tiêu biểu là anh thanh niên làm công tác khí tượng ở một mình trên núi cao. Qua đó truyện khẳng định vẻ đẹp của con người lao động và ý nghĩa những công việc thầm lặng

15. “Chiếc lược ngà” - Nguyễn Quang Sáng

Nghệ thuật

- Xây dựng tình huống truyện bất ngờ mà tự nhiên, hợp lí
- Xây dựng cốt truyện khá chặt chẽ, lựa chọn nhân vật kể chuyện thích hợp
- Miêu tả diễn biến tâm lí nhân vật tinh tế và sâu sắc, nhất là đối với nhân vật bé Thu
- Lựa chọn ngôi kể đặc sắc làm cho câu chuyện đảm bảo tính khách quan
- Ngôn ngữ truyện mang đậm chất địa phương Nam Bộ

Nội dung

- Truyện **“Chiếc lược ngà”** đã thể hiện một cách cảm động tình cha con thâm thiết, sâu nặng và cao đẹp của cha con ông Sáu trong hoàn cảnh éo le của chiến tranh
- Truyện còn gợi cho người đọc nghĩ đến và thấm thía những mất mát đau thương, éo le mà chiến tranh gây ra cho bao nhiêu con người, bao nhiêu gia đình

16. "Cố hương" - Lỗ Tấn

Nghệ thuật

- Truyện ngắn đậm chất hồi kí, chất trữ tình
- Sử dụng thủ pháp so sánh, đối chiếu giữa hiện tại với quá khứ của từng nhân vật
- Sáng tạo những hình ảnh mang ý nghĩa biểu tượng giàu chất triết lí

Nội dung

Thông qua việc thuật lại chuyến về quê của nhân vật “tôi”, những rung cảm của “tôi” trước sự thay đổi của làng quê và những con người trên quê hương. Tác giả phê phán xã hội phong kiến, lễ giáo phong kiến và đặt ra vấn đề con đường đi cho người nông dân và toàn thể xã hội.

Bài viết gốc: <https://chuyentauvanhoc.edu.vn/tong-hop-nghe-thuat-noi-dung-cac-tac-pham-van-9-ki-1>